

(א) וכדכתיב גר' ה' גשמת אדם תמומה ריש פ' מנח, (ג) וי'ל רבא, (ד) א' טעמיה כ', (ה) וי'סודרין מ. ב' צ' קוט; (ו) מוספתא יומא פ"ד, (ז) מוספתא פ"ב ברטא נא; (ח) מוספתא פ"ב, (ט) ו' ע"ב תמומה ריש מנח, (י) גיטיין (א); (ב) ו' י"א חמגן

תורה אור השלם

1 קטנתי מכל החסידים ומכל האמת אשר עשיתי את עבדך כי במקלי עברתי את הדין הזה ונתתה היתרתי לשיני מןהזות: בראשית לב יא
 2 כי תבנה בית חדש וישית מעקה לגגה ולא תשים דמים בביתך כי יפל והנפל מפנה: דברים כב ח
 3 אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלקי להגיד לאדם ישרו ורחנו ויאמר פירענו מרדת ימי שנת מוצאתי כפר:

אור לוב כב-כד

גהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואלו הן פרקליטין (עושה למטה) מאמר וי"ב ס"א אין זה: (ב) בא"ד שבהן תלי לבי"ד: (ג) ד"ה דקין מיתה עומת:

לעזר רש"י

בטור"ד [בטור"ד א]. הכאה. פריטי"י [פריטי"א]. ארון. משטי"ר [מישטי"ר]. ארון כלים.

מוסף רש"י

מנבין. ממעטין (תנתיב כ.). שלשה בדקי מיתה. שהאשה נדקת בהן בשעת הכנה שלם ימלא בה אחד מהם ממות (ברכות לא.).

במה מדליקין פרק שני שבת

לב.

**עין משפט
נר מצוה**

ק"ח א מ"י פ"י"ב מהל' רולח ושמירת נפש ה' ו' סמנ עשין עט ש"ע י"ד ס"י ק"ו סעף ה' כ"ג: ק"ח ב מ"י פ"א מהל' משנה ה' א סמנ עשין י"ג טו"ע יו"ד ס"י שלח סעף א:

רבינו הגנאל

ראשית קראתי אתכם על עסקי ראשית הוהרתי [אתכם], כנון החלה והתרומה. נשמה שקרויה נר נחתי בכס על עסקי נר הוהרתי אתכם, אם אתם מקיימים אותם מוטב ואם לאו הריני נוטל נשמתכם. ולמה בשעת לידה אמר רבא נפל תורא חודר סכיני. חירוש תירוס אמתא חד מחבטא נירו, פ"י תרבה להתרומם השפחה על איונתה אחת הכאה ההיה עליה. כלומר פעמים רבות מכעסת איונתה ומקבעת איונתה את הכל בלבה והיא משלמת לה בכאה אחת הכל. וכן רע"א מחגרא ועזא רהיטתא אבב חוטרא חילי ואבי [דיר] חושבנא, אפי' רותה סתם שאין יכול לרוץ, ועו בורחת ורצה בשדות כשמגיע בשער גדרות הצאן כדמתרגמינן חוטרין דען ובבית הדיר (כז) כדתנן הכונס צאן לדיר, שם מעלה חשבון הבריות שברחה ושם מכה אותה. בתנות של יין הכל אוהבין באין ושוותין בשלום בעל הנותן כרי שישתו עמו, אבל אם רואין שנתפס אדם בבית המכס או בבית המושל לינעש כל אוהביו ברוחין אין אחד מהן פונה אליו. לא יעמוד אדם במקום ככה ויאמר עושין לי נס [ממא] אין עושין לו נס, ואם עושין לו מנבין לו מוכותיו שנאמר קטנתי מכל החסידים וגו'. לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והיפטר. ת"ר חלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתים מתורדים, אדם יוצא לשוק היא דומה כמי [שנמסר] לטורדיו, חש בראשו דומה כמי שנתנהו בקולר. עלה למטה דומה כמי שהעלוהו לגדרים לידון, אם יש לו פרקליטין המלמדין עליו זכות ניצל אם לאו לא ניצל. תשובה ומעשים טובים הן פרקליטין של אדם, אפילו תתקצ"ט מלמדיו עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות ניצל, שנאמר אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלקי להגיד לאדם וישרו ורחנו ויאמר פירענו מרדת ימי שנת מוצאתי כפר. שלשה בדקי מיתה, כרבנן דאמרי מתות ילדות, [ואמרי לה ג' בדקי מיתה כ"א דאמר מתות ילדות], כלומר בבקה בהו מיתה שלא בעתה.

(א) ע"י ערוך ערך כב.

ראשים קראתי אתכם. ראשית תבואתה (ירמיה ג): **עסקי ראשית**. ראשית עריסותיכם (במדבר טו): **הריני נוטל נשמתכם**. ותאבד רביעית דמנס ויכזה נרכס ויבטל שם ראשיתכם. ונשים נלטו על כך כדלמדין צבראשית רבה" היא איכזה חלתו של עולם שעל ידה נטרד אדה"ר שנתרס כחלה וכבתה נרו של עולם ושפכה דמו ועוד שזכרי הבית תלויין זה: **נפל סורא**. לארץ שהוא עומד לשחיטה הכל אומרים חדרו לכינא עד שלא יקוס והיא טורח להשליכו. כך הואיל ואיתרע מזלה מוזמנת פורענותה לנא: **ספיס תירוס אמתא**. תרבה ראשית קראתי אתכם על עסקי ראשית הוהרתי אתכם נשמה שנתתי בכס קרויה נר (ב) על עסקי נר הוהרתי אתם מקיימים אותם מוטב ואם לאו הריני נוטל נשמתכם ומ"ש בשעת לידתן אמר ר' רבא נפל תורא חדר לסכינא אביי אמר תפיש תירוס אמתא בחד מחטרא ליהוי רב חסדא אמר שבקיה לרויא דמנפשיה נפיל מר עוקבא אמר רעיא הגרא ועיוו ריהטן אבב חוטרא מילי ואבי דרי חושבנא רב פפא אמר אבב חנואתא נפישו אחי ומרחמי אבב בויוני לא אחי ולא מרחמי וגברי היכא מיבדקי אמר ריש לקיש בשעה שעוברים על הגשר גשר ותו לא אימא בעין גשר רב לא עבר במברא דיתוב ביה עכו"ם אמר דיילמא מיפקיד ליה דינא עליה ומתפיסנא בהדיה שמואל לא עבר אלא במברא דאית ביה עכו"ם אמר שמואל בחרי אומי לא שליט ר' ינאי בדיק ועבר ר' ינאי לטעמיה (א) דאמר "לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה לומר שעושין לו נס שמוא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מנבין לו מוכותיו אמר רבי הנין מאי קראה ¹קטנתי מכל החסידים ומכל האמת רבי זירא ביומא דשותא לא נפיק לביני דיקלא אמר ר' יצחק בריה דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטר אמר מר עוקבא מאי קראה ²כי יפול הנופל ממנו ממנו להביא ראיה תנא דבי רבי ישמעאל כי יפול הנופל ממנו (ממונו) ראוי זה ליפול מששת ימי בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל אלא ³שמגולגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב: ת"ר ⁴מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק יהי דומה בעיניו כמי שנמסר לטורדיו חש בראשו יהי דומה בעיניו כמי שנתנהו בקולר עלה למטה ונפל יהי דומה בעיניו כמו שהעלוהו לגדרים לידון שכל העולה לגדרים לידון אם יש לו פרקליטין גדולים ניצול ואם לאו אינו ניצול ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים ואפי' תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות ניצול שנאמר ⁵אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלקי להגיד לאדם ישרו ורחנו ויאמר פדעוהו מרדת שחת וגו': ר' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אפילו תשע מאות ותשעים ותשעה באותו מלאך לחובה ואחד לזכות ניצול שנאמר מליץ אחד מני אלקי: תנו רבנן על שלש עבירות גשים מתות ילדות רבי אלעזר אומר גשים מתות ילדות ר' אחא אומר בעון שמכבסות צואת בניהם בשבת וי"א על שקורין לארון הקודש ארנא: תניא ר' ישמעאל בן אלעזר אומר בעון שני דברים עמי הארצות מתים על שקורין לארון הקודש ארנא ועל שקורין לבית הכנסת בית עם תניא ר' יוסי אומר ⁶שלשה בדקי מיתה נבראו באשה ואמרי לה שלשה בדקי מיתה נדה וחלה והדלקת הנר חדא כר' אלעזר וחדא כרבנן ⁷תניא רשב"ג אומר הלכות הקדש תרומות ומעשרות הן הן גופי תורה ונמסרו

ראשית קראתי אתכם על עסקי ראשית הוהרתי אתכם נשמה שנתתי בכס קרויה נר (ב) על עסקי נר הוהרתי אתם מקיימים אותם מוטב ואם לאו הריני נוטל נשמתכם ומ"ש בשעת לידתן אמר ר' רבא נפל תורא חדר לסכינא אביי אמר תפיש תירוס אמתא בחד מחטרא ליהוי רב חסדא אמר שבקיה לרויא דמנפשיה נפיל מר עוקבא אמר רעיא הגרא ועיוו ריהטן אבב חוטרא מילי ואבי דרי חושבנא רב פפא אמר אבב חנואתא נפישו אחי ומרחמי אבב בויוני לא אחי ולא מרחמי וגברי היכא מיבדקי אמר ריש לקיש בשעה שעוברים על הגשר גשר ותו לא אימא בעין גשר רב לא עבר במברא דיתוב ביה עכו"ם אמר דיילמא מיפקיד ליה דינא עליה ומתפיסנא בהדיה שמואל לא עבר אלא במברא דאית ביה עכו"ם אמר שמואל בחרי אומי לא שליט ר' ינאי בדיק ועבר ר' ינאי לטעמיה (א) דאמר "לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה לומר שעושין לו נס שמוא אין עושין לו נס ואם עושין לו נס מנבין לו מוכותיו אמר רבי זירא ביומא דשותא לא נפיק לביני דיקלא אמר ר' יצחק בריה דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטר אמר מר עוקבא מאי קראה ²כי יפול הנופל ממנו ממנו להביא ראיה תנא דבי רבי ישמעאל כי יפול הנופל ממנו (ממונו) ראוי זה ליפול מששת ימי בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל אלא ³שמגולגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב: ת"ר ⁴מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן כל המומתין מתודין אדם יוצא לשוק יהי דומה בעיניו כמי שנמסר לטורדיו חש בראשו יהי דומה בעיניו כמי שנתנהו בקולר עלה למטה ונפל יהי דומה בעיניו כמו שהעלוהו לגדרים לידון שכל העולה לגדרים לידון אם יש לו פרקליטין גדולים ניצול ואם לאו אינו ניצול ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים ואפי' תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות ניצול שנאמר ⁵אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלקי להגיד לאדם ישרו ורחנו ויאמר פדעוהו מרדת שחת וגו': ר' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אפילו תשע מאות ותשעים ותשעה באותו מלאך לחובה ואחד לזכות ניצול שנאמר מליץ אחד מני אלקי: תנו רבנן על שלש עבירות גשים מתות ילדות רבי אלעזר אומר גשים מתות ילדות ר' אחא אומר בעון שמכבסות צואת בניהם בשבת וי"א על שקורין לארון הקודש ארנא: תניא ר' ישמעאל בן אלעזר אומר בעון שני דברים עמי הארצות מתים על שקורין לארון הקודש ארנא ועל שקורין לבית הכנסת בית עם תניא ר' יוסי אומר ⁶שלשה בדקי מיתה נבראו באשה ואמרי לה שלשה בדקי מיתה נדה וחלה והדלקת הנר חדא כר' אלעזר וחדא כרבנן ⁷תניא רשב"ג אומר הלכות הקדש תרומות ומעשרות הן הן גופי תורה ונמסרו

ראיה לזכות: **משש ימי צראשית**. דכתיב קורא הדורות מראש (ישעיה מה) שנגלו לפניו הדורות ומעשיהם (ו) וקנס פורענותם: **שהרי כשניתנה תורה עדיין לא נפל זה והכתוב קראו נופל: על ידי חייב**. זע"ה זה שלא קיים מצות מעקה: **אומרים**. העומדין סס: **שן דרך כל המומתים מתודין**. כדתנן בסנהדרין שכל המתודה יש לו חלק כו' שכן מצונו בעקן [והשען] שאמר לו יהושע כו' צפ' נגמר הדין (סנהדרין דף מד ע): **לשוק**. מנזיים שם מריבות ובעלי דינים נכרים וישראלים: **דומה כמו שנמסר לטורדיו**. להוליכו לפני השופט: **חש צראשו**. חשש צעלמא מיחוש קל: **נתנהו צקולר**. היו טפי משמסר לטורדיו וגרוע מעולה לגדרים שאין דיין שם אלא להריגה ועל סרחון ממור וזריך פרקליטין גדולים: **עלה למטה**. שחלה הרבה שזריך לעלות ולפול למשכב: **ואלו הן פרקליטין**. (ב) שעושה למטה (ג) רזוי לבי"ד של מעלה משוכה ומעשים טובים: **צאוו מלאך**. שזמלין עליו זכות והוא אחד מני אלקי ואפילו הוא עצמו מעיד עליו חובה ניצול בנחת של זכות שנאמר מליץ אחד מני אלקי במלינתו של מלאך אין אלא אחת מאלף להגיד ישרו ומשמע נמי שהמלאך המליץ הוא אחד מני אלקי דהא מלאך כתיב מכלל דהשאר מגידים עליו חובה אלא מדלך כתיב אם יש עליו מליץ מלאך אחד מני אלקי איכא למידרשיה אמלאך ואמלילה: **יולדות**. בשעת לידתן: **שלש עבירות**. הן דמתניתין: **ילדות**. בחורות ואפילו שלא בשעת לידה: **רבי אחא אומר**. הילדות מתות על עון שמכבסות: **ארנא**. כך היו קורין מגדלות שלהם פריטי"י ובלשוננו משטי"ר: **גים עם**. לשון ציוו שמתקצ'ין בו הכל: **ולארון הקדש ארנא**. ואין קורין אותו ארון הקדש: **בדקי (ו)**. עונות שבדקין אותן בהן בשעת סכנה כרבנן דאמרי יולדות: **בדקי**. שמדבקין ומקיצין מיתה לפני זמנה כר' אלעזר דמי ילדות: ונמסרו

(א) [גדרים ל:ב], (ג) [ומה פה, ע"ש], (א) [במדות ח:י], (ד) [ימות ס: ע"ש], (ה) ועי' רש"י געין לז: ד"ה והלמח והר"ן גדרים מז: ד"ה איתמר טעם דקראל נחמני], (ו) [קדושין מט:י], (ז) [יכמיה לז], (ח) [יהושע טז], (ט) [ויקרא טו],

הגהות הב"ח

(א) גמ' שמדון בהדרוקן. י"ב ע"י צניזובין דף מא ע"ב: (ב) רש"י ד"ה וכתיב וכו' כרמיכם ותאניכם ויחייכם: (ג) ד"ה אין אני וכו' משכני (במוס) מו"מ וי"צ ס"א בתורה:

לעזי רש"י

שייני"ש. מונגה. בונמלא"ן [ברין מלני"ט]. הנקח.

מוסף רש"י

סימן לעבירה הדרוקן. פניקן של עוברי עבירה מנורקן [במות ט]. סימן לבגות הרוח ענינה. עניות דמורה, דלמה טעה על גבי היום, דמחור גסותו אין משמש כל כבוד ואין מחור על שמועה (קדושין טז).

דאכלן ולא עבדן. ונמלא שגולות את צעליהן ועוד מתוך שגלומדות צמאלל ובמשמה גרמות לצעלים לגזול: **וכסבי**. צההיא פרשה צנצות עמוס הכימי אתכם בשדפון וסיפיה דקראל כרמיכם (ו) ויחייכם יאכל הגזם וכתיב ציאל ימר הגזם דמשמע שהגזם אינו אלל מחלת מכה ואחריה צאים ארבה וחסיל אלמא גוצאי עולה צעון גזל וכיון דמיני גוצאי עולין רעב הוה וכיון דהרעב הוה כתיב צישעיה ויגזור על ימינן ורעב וגו' וסיפיה דקראל איש צשר זרועו יאכלו: **עינוי הדין**. שמאחרין דיינין לדונו ולא לשם שמים אלל לאחר שהוצרכ להן הדין משהין אותו: **עווס הדין**. שאלל היו ממוינן צו לעיין כל דרכן ונתקלקל מאליו: **חרב וביזה רבה נו'**. דכתיב נקס צרית ואין צרית אלל מורה דכתיב אס לא צריתי יומס ולילה(ו) והגית צו יומס ולילה(ו) וכתיב חרב ועל ידי חרב דהיינו משלמת גירוי מלחמה הביזה צאה וכתיב ושלחתי דבר הרי דבר וכתיב צשצרי לכס מטה לחס הרי צנורת וכתיב צסוף כל הקללות יען וציען צמשפטי

מאסו הרי עינוי ועיוות וקלקול בכלל: **שצועס שוא'**. כל המשנה את הדועב כגון על האיש שהוא אשה. שצועת שקר שאין צדאיות ניכרת ומאמין שקר לצריות: **והדרים משמומין**. מאין עובר: **אלל צאלה**. ויש צמשמע צין שוא צין שקר וכתיב שצועת שקר וחללת ובצבת ובחילול השס כתיב חילול וגמרינן משצועה: **חילול השס**. אדם גדול שצני אדם למדים היינו ואינו מזהר צמעשיו נמלאו הקטנים מנולגין צמורה על ידו ואומרים זהו מצין שאין ממש צמורה ובצמות ונמלא השס מתחלל נעשה דברו חולין: **אין אני שוקן**. חורצן הביט צמשמע שאין משכני (א) צמוכס: **כי אס כל הסועצות**. צפרשת עריות כתיב: **ונתסי אס פגריס על פגרי גלוליכס**.

דהיינו ע"ז וכתיב צתריה ואתכס אזרה צגויס וכתיב(ט) ושמונו עליה אויביכס היושצים צה הרי שהס גולין ואויביהס יושצין צמקומן: **שצטוסיס**. שמיטין: **ואסס צארך אויביכס**. ולעיל מינייה כתיב ושמונו עליה אויביכס: **לא ישמה**. הרי צרות וגזירות ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחס הרי צונקין ואיכס נענין צעון מה כי כלו חנף ומרע וכל פה דוצר נבלה. ועוד ידו נטויה לשון ועד כל שנמותו של אדם שהן ע' שנה יד הדין נטויה עליו לצטל וכיומיו צעון זה: **הכל יודעינן נו'**. ולא הוצרך לאדם לפרש למה נכנסה והמנצל פיו צכך אפילו כו': **שזה עמוקה**. מוכנת לפי זרות למי שפיו זרה: **זעוס ה' יפול סס**. ועס של הקצ"ה הוא שורה סס אלל פי זרות. היושצ אללו ושומע קרוי זעומו של

הקצ"ה: **הממרק עלמו**. מפנה לצו לכך. **ממרק עלמו** משאר עסקיס להמעסק צעצירות: **סמרוק צרע**. הממרק צרע: **הדרוקן**. חולי הוא: **של עצירה עצה**. הצאה צשציל עצירה עצה. צשרו מתקשה ועב וכפוח צעוצי: **ספוח**. שייני"ש נפוח עורו על צשרו ומיס צינתייס ונראה כוכוכית וכך מתוכו: **דק**. צשרו דק וכחוש: **מי מפיס**. מי מטיל גורל להצחין ולהודיע שאינו של עצירה עכשיו יאמרו עלי שעצמתי על דת ואין הכל יודעינן צג' סימניס שאמרונו ופעמיס שמשחנין: **ידענא ציה**. שמתמת רעב צא לו ואין צריך לחשדו: **והא צבא דאמר**. כלומר למה חס צו והא לא הרעיב את עלמו מדקאמר ידענא ציה צנחמני מכלל דהמרעיב עלמו רע צעיניו. ואי משוס שהיה משהיה נקציו ואמרינן צצכורות (דף מד:) צזאה רצה הדרוקן רצה שעל שהיית נקציס הוא צא: **הא איבו אמר נפישי קעילי קדר**. רצים הרוגי נקציס ממותי הדרוקן של רעב. קדר לשון קדרה על סס ששופך כקדרה: **דאנסי ליה רבנן צעינייה**. התלמידים הקצועיס להס עת לפניו אונסין אותו להשהות נקציו: **סימן לגסוס הרוח עניוס**. צפרק האיש מקדש (קדושין דף מט:) מפרש מאי עניות עניות דמורה: **אסכרה**. חולי המתחיל צמעייס וגומר צגרון הנקרא צונמלא"ן:

במה מדליקין פרק שני שבת

לג.

תורה אור השלם

1 הבייתי אתכם בשדפון ובידקון הרבות גנותיכם וברמיכם ותאניכם ויחייכם יאכל הגזם ולא שבתם עדי נאמן יי: עמוס ד ט 2 יתר הגזם אכל הארבה ויתר הארבה אכל הילק ויתר הילק אכל הקסיל: יואל א ד

3 ויגור על ימין ורעב ויאכל על שמאלו ולא שבעו איש בשר ורעו יאכלו: ישעיהו ט טי 4 והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית ונאספתם אל עריבם ושלחתי דבר בתוכםם ונתתם ביד אויבי: ויקרא כו כה 5 כה אמר יי אם לא בריתי יומם וְלַיְלָה חֲסוּת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי:

והימיתו לו כה 6 בשבירי לכם מטה ליהם ואפו עשר נשים לחמכם בחגור ארץ והשיבו לחמכם במשקל ואבלתם ולא תשבעו: ויקרא כו כז 7 והארץ תעוב מים ותריך את שבתותיהן כהשעה מהם והם ירצו את עונם יען וביען במשפטי מאסו ואת חקתי יגלה נפשם:

ויקרא כו מג 8 ואם באלה לא תתקו לי והלבתם עמי קרי:

ויקרא כו כג 9 והשלחתי בכס את חית השרה ושכלה אתכם והבריתא את בנותכם והמשיטה אתכם ונשמו ודביכום: ויקרא כו כד 10 ולא תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם אֱלֹהֵי אֲבֹתֵי אֲנִי יי:

ויקרא יט יב 11 ולא תחללו את שם קדשי וקדושותי בחורן בני ישראל אני יי מקדשכם:

ויקרא כב לב 12 ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה תנפש ההוא מקרב עמיה:

שמות לא ד 13 ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי חסד הוא יתנוף את הארץ ולא ירץ לא יכפר לכם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו:

במדבר לה לג

14 כי את כל התועבת האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותקמא הארץ: ויקרא יח כו 15 ותמטא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישביה: ויקרא יח כה

16 ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם: ויקרא יח כח 17 והשמדתי את במתיכם ודברתי את חנניכם ונתתי את פגריכם על פגרי גלוליכם ונגעלה נפשי אתכם: ויקרא כו כ 18 ונתתי את עריכם ידבה והשמותי את מקדשיכם ולא אריח בריח נחחכם: ויקרא כו לא 19 ואתכם אנהר בגוים ודריקתי אתריכם חרב והיתה ארצכם שקמה ועריכם יהיו חרבה:

ויקרא כו לג 20 אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השעה ואתם בארץ איביכם אז

וירעו וכל פה דבר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה וכל פה דבר נבלה בכל פה דובר נבלה ועוד ידו נטויה: ישעיהו ט טו

דאכלן ולא עבדן מתוך שגלומדות צמאלל ובמשמה גרמות לצעלים לגזול: **וכסבי**. צההיא פרשה צנצות עמוס הכימי אתכם בשדפון וסיפיה דקראל כרמיכם (ו) ויחייכם יאכל הגזם וכתיב ציאל ימר הגזם דמשמע שהגזם אינו אלל מחלת מכה ואחריה צאים ארבה וחסיל אלמא גוצאי עולין רעב הוה וכיון דהרעב הוה כתיב צישעיה ויגזור על ימינן ורעב וגו' וסיפיה דקראל איש צשר זרועו יאכלו: **עינוי הדין**. שמאחרין דיינין לדונו ולא לשם שמים אלל לאחר שהוצרכ להן הדין משהין אותו: **עווס הדין**. שאלל היו ממוינן צו לעיין כל דרכן ונתקלקל מאליו: **חרב וביזה רבה נו'**. דכתיב נקס צרית ואין צרית אלל מורה דכתיב אס לא צריתי יומס ולילה(ו) והגית צו יומס ולילה(ו) וכתיב חרב ועל ידי חרב דהיינו משלמת גירוי מלחמה הביזה צאה וכתיב ושלחתי דבר הרי דבר וכתיב צשצרי לכס מטה לחס הרי צנורת וכתיב צסוף כל הקללות יען וציען צמשפטי

מאסו הרי עינוי ועיוות וקלקול בכלל: **שצועס שוא'**. כל המשנה את הדועב כגון על האיש שהוא אשה. שצועת שקר שאין צדאיות ניכרת ומאמין שקר לצריות: **והדרים משמומין**. מאין עובר: **אלל צאלה**. ויש צמשמע צין שוא צין שקר וכתיב שצועת שקר וחללת ובצבת ובחילול השס כתיב חילול וגמרינן משצועה: **חילול השס**. אדם גדול שצני אדם למדים היינו ואינו מזהר צמעשיו נמלאו הקטנים מנולגין צמורה על ידו ואומרים זהו מצין שאין ממש צמורה ובצמות ונמלא השס מתחלל נעשה דברו חולין: **אין אני שוקן**. חורצן הביט צמשמע שאין משכני (א) צמוכס: **כי אס כל הסועצות**. צפרשת עריות כתיב: **ונתסי אס פגריס על פגרי גלוליכס**.

דהיינו ע"ז וכתיב צתריה ואתכס אזרה צגויס וכתיב(ט) ושמונו עליה אויביכס היושצים צה הרי שהס גולין ואויביהס יושצין צמקומן: **שצטוסיס**. שמיטין: **ואסס צארך אויביכס**. ולעיל מינייה כתיב ושמונו עליה אויביכס: **לא ישמה**. הרי צרות וגזירות ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחס הרי צונקין ואיכס נענין צעון מה כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה מאי א ועוד ידו נטויה א"ר חנן בר רבא הכל יודעינן כלה למה נכנסה לחופה אלא כל המנבל פיו אפי' חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה למוכה הופכין עליו לרעה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר שוחה עמוקה פי זרות רב נחמן בר יצחק אמר אף שומע ושותק שנאמר (זעום ה') יפול שם אמר רב אושעיא כל הממרק עצמו לעבירה חבורות ופצעין ויצאין בו שנאמר החבורות פצעו תמרוק ברעו ולא עוד אלא שגדון בהדרוקן (ה') שנאמר ומכות חדרי בטן אמר רב נחמן בר יצחק (ז') סימן לעבירה הדרוקן ת"ר ג' מיני הדרוקן הן של עבירה עבה ושל רעב תפוח ושל כשפים דק שמואל הקטן חש ביה אמר רבש"ע מי מפיס איתסי אביי חש ביה אמר רבא ידענא ביה (ו) בנחמני דמכפינן נפשיה רבא חש ביה והא רבא הוא דאמר נפישי קמילי קדר מנפיחתי כפן שאני רבא דאנסי ליה רבנן בעידניה בעל כורחיה ת"ר ד' סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן (ו) לגסות הרוח עניות סימן ללה"ר אסכרה ת"ר אסכרה באה לעולם על

על 11 ולא תחללו את שם קדשי וקדושותי בחורן בני ישראל אני יי מקדשכם: ויקרא כב לב 12 ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה תנפש ההוא מקרב עמיה: שמות לא ד 13 ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי חסד הוא יתנוף את הארץ ולא ירץ לא יכפר לכם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו: במדבר לה לג 14 כי את כל התועבת האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותקמא הארץ: ויקרא יח כו 15 ותמטא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישביה: ויקרא יח כה 16 ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם: ויקרא יח כח 17 והשמדתי את במתיכם ודברתי את חנניכם ונתתי את פגריכם על פגרי גלוליכם ונגעלה נפשי אתכם: ויקרא כו כ 18 ונתתי את עריכם ידבה והשמותי את מקדשיכם ולא אריח בריח נחחכם: ויקרא כו לא 19 ואתכם אנהר בגוים ודריקתי אתריכם חרב והיתה ארצכם שקמה ועריכם יהיו חרבה:

ויקרא כו לג 20 אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השעה ואתם בארץ איביכם אז וירעו וכל פה דבר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה וכל פה דבר נבלה בכל פה דובר נבלה ועוד ידו נטויה: ישעיהו ט טו 21 כל ימי השעה תשבת את אשר לא שבתה בשבתמיכם בשבתכם עליה: ויקרא כו לה 22 על פן על בחוריו לא ישמחו אדניי ואת יתמיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דבר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה: ישעיהו ט טו 23 שוחה עמקה פי צרות זעום יי יפל שם: משלי כב יד 24 תברות פצעו תמרוק ברעו ומכות חררי בקן משלי כ כ

^[1]